Gespreksnotitie raadsavond Rijk van Nijmegen

Implementatie Wet gemeenschappelijke regelingen

20 maart 2023

Inhoud

1. Inleiding 4
2. Doel van de wetswijziging van de Wgr 4
3. Instrumenten met een keuze 5
   3.1. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur 5
   3.2. Participatie van inwoners en belanghebbenden 6
   3.3. Actieve informatieplicht door het bestuur 6
   3.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 6
   3.5. Evaluatie van een gemeenschappelijke regeling 6
   3.6. Voorwaarden en gevolgen uittreding uit een GR 7
4. Varianten instrumenten met een keuze 7
   4.1. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur 7
   4.2. Participatie 8
   4.3. Informatieplicht 8
   4.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 9
   4.5. Evaluatie 9
   4.6. Uittreding 10
5. Samenhang van de instrumenten 11

Bijlagen: 12

1. MGR 12
   1.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband 12
   1.2. Hoe is het nu geregeld? 12
      1.2.1. Zienswijze 12
      1.2.2. Participatie 12
      1.2.3. Informatieplicht 12
      1.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 12
      1.2.5. Evaluatie 12
      1.2.6. Uittreding 12
      1.2.7. Termijnen 12
2. GMR 13
   2.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband 13
   2.2. Hoe is het nu geregeld? 13
      2.2.1. Zienswijze 13
      2.2.2. Participatie 13
      2.2.3. Informatieplicht 13
      2.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 13
      2.2.5. Evaluatie 13
      2.2.6. Uittreding 13
      2.2.7. Termijnen 13
3. VRGZ 14
   3.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband 14
   3.2. Hoe is het nu geregeld? 14
      3.2.1. Zienswijze 14

3.2.2. Participatie 14
3.2.3. Informatieplicht 14
3.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 14
3.2.5. Evaluatie 14
3.2.6. Uittreding 14
3.2.7. Termijnen 14
4. GGD 14
4.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband 14
4.2. Hoe is het nu geregeld? 15
4.2.1. Zienswijze 15
4.2.2. Participatie 15
4.2.3. Informatieplicht 15
4.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 15
4.2.5. Evaluatie 15
4.2.6. Uittreding 15
4.2.7. Termijnen 15
5. ODRN 15
5.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband 15
5.2. Hoe is het nu geregeld? 16
5.2.1. Zienswijze 16
5.2.2. Participatie 16
5.2.3. Informatieplicht 16
5.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie 16
5.2.5. Evaluatie 16
5.2.6. Uittreding 16
5.2.7. Termijnen 16
6. Instrumenten wettelijk bepaald (zonder keuze) 16
6.1.1. Gewijzigde procedure totstandkoming GR wijziging 16
6.1.2. Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting 16
6.1.3. Aanpassing termijnen begrotingscyclus 17
6.1.4. Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn 18
6.1.5. Uitbreiding bevoegdheid rekenkamers 18

1. Inleiding

Op 27 maart 2023 vindt in de regio Rijk van Nijmegen een raadsavond plaats in het kader van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze raadsavond focust op de volgende vijf samenwerkingen waarbij een openbaar lichaam op grond van de Wgr is opgericht.

- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR);
- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR);
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ);
- Gemeenschappelijke Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD), en
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

De gewijzigde Wgr biedt aan raden de mogelijkheid om hun invloed op gemeentelijke samenwerkingsverbanden – die op grond van de Wgr zijn ingesteld – te vergroten. De raadsavond van 27 maart 2023 is bedoeld om regionaal keuzes te maken ten aanzien van de vraag in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de nieuwe instrumenten ten aanzien van de hierboven genoemde GR-en. Deze gespreksnotitie is informerend van aard en faciliteert het maken van keuzes die voorliggen.

Het resultaat van de raadsavond zal zijn dat regionaal is afgestemd welke keuzes de voorkeur genieten bij het implementeren van de nieuwe instrumenten van de Wgr in de vijf hiervoor genoemde GR-en. Uitdrukkelijk is het niet het doel van de raadsavond om specifieke GR-teksten te schrijven.

De opbrengst van de raadsavond wordt gebruikt om afgewogen keuzes te maken. Deze keuzes worden ingebracht in het proces om tot wijziging van de GR-en te komen. De planning is in grote lijnen als volgt:

2. Doel van de wetswijziging van de Wgr

De wetgever gaat uit van een gebrek aan democratische legitimatie bij GR-en. Zoals in de memorie van toelichting is uiteengezet, heeft de wijziging van de Wgr per 1 juli 2022 tot doel om de positie van de gemeenteraden[1] bij regionale samenwerking te versterken. Het doel is om de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraden te versterken en de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren.[2]

Om dit doel te bereiken is er een aantal instrumenten voor gemeenteraden bijgekomen en daarnaast is een aantal instrumenten gewijzigd. Doordat de volksvertegenwoordiging meer invloed kan uitoefenen op het functioneren van een GR is sprake van meer grip op regionale samenwerking en neemt de democratische legitimatie toe, zo is de gedachte. In het volgende hoofdstuk beschrijven wij in hoofdlijnen welke wijzigingen zijn doorgevoerd om de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken en waarbij een keuze gemaakt kan worden voor de inzet van deze instrumenten.

[1] In deze memo spreken wij alleen over gemeenteraden echter hetzelfde geldt voor alle andere democratisch gekozen organen van decentrale overheden, dus provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap.
[2] Kamerstukken II, 2019-2020, 35513 nr. 3, pag. 1-3.

3. Instrumenten met een keuze

Een aantal van de wijzigingen in de Wgr leidt tot instrumenten die direct uit de wet voortvloeien en die in sommige gevallen leiden tot een verplichte wijziging van GR-en. Bij die instrumenten zijn verder geen keuzes mogelijk over de vraag hoe deze worden ingepast in de GR (**zie verder bijlage 6**).

Andere wijzigingen van de Wgr geven de deelnemers de vrijheid om te kiezen of, en zo ja op welke manier zij de wijzigingen implementeren in de eigen GR.

Wijziging	Geregeld in:
Wettelijk bepaalde instrumenten	
Zienswijze van raden over ontwerpregeling, wijziging regeling of toe- en uittreding als raden geen deelnemer zijn aan de GR	Art. 1 lid 3 Wgr
Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting	Art. 35 lid 4 Wgr
Aanpassing termijnen in de begrotingscyclus	Art. 34, 34b en 35 Wgr
Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn	Art. 155 e.v. Gemeentewet
Uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer tot onderzoek naar het gevoerde bestuur van het samenwerkingsverband	Art. 184 Gemeentewet
Wijzigingen met een keuze	
Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur	Art. 10 lid 6 Wgr
Participatie van inwoners en belanghebbenden	Art. 10 lid 7 en 8 Wgr
Actieve informatieplicht door bestuur	Art. 17 Wgr
Gemeenschappelijke adviescommissie	Art. 24a Wgr
Evaluatie van de GR	Art. 11 Wgr
Voorwaarden en gevolgen van uittreding, waaronder de gevolgen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen.	Art. 9 Wgr

In deze paragraaf bespreken wij kort de verschillende wijzigingen van de Wgr waarbij een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van de toepassing van het instrument.

3.1. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur

In een GR moet worden opgenomen welke bestuursbesluiten, voorafgaand aan het nemen ervan, voor het geven van een zienswijze moeten worden voorgelegd aan de raden van de gemeenten. Er is een aantal verplichte besluiten waarvoor zienswijze gegeven moet worden[3]. Naast deze wettelijk verplichte zienswijze-procedures, is het verplicht om *iets* op te nemen over de bestuursbesluiten die voor zienswijze aan de raden voorgelegd worden. Dit betekent dat ook mag worden opgenomen dat naast de wettelijke verplichte besluiten geen andere besluiten ter zienswijze worden voorgelegd. Per GR zal daarom beoordeeld moeten worden voor welke besluiten het wenselijk is om deze voorafgaand aan het nemen ervan aan de raden voor zienswijze voor te leggen. De afweging van de wens tot controle en de wens tot effectief bestuur zal hierbij een rol spelen. Het ligt voor de hand te kiezen om ingrijpende besluiten of besluiten met een (grote) financiële consequentie voor zienswijze aan de raden voor te leggen.

[3] Denk aan de zienswijze op de begroting en de zienswijze op het oprichten van en deelnemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon door het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

3.2. Participatie van inwoners en belanghebbenden

In een GR moet opgenomen worden op welke wijze de ingezetenen (van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan een GR) en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. De wetgever heeft bepaald dat het niet mogelijk is op te nemen dat *geen* ruimte wordt gegeven voor participatie.[4] Er moet, met andere woorden, in elke GR een minimale variant van participatie worden opgenomen. Afhankelijk van de impact van de taakuitvoering binnen een GR op de ingezetenen of belanghebbenden binnen het grondgebied waar de GR op ziet, kan worden afgewogen in welke mate en op welke manier participatie zal worden ingezet.

3.3. Actieve informatieplicht door het bestuur

Sinds 1 juli 2022 moet ook in GR-en opgenomen worden op welke wijze inlichtingen door het bestuur van een GR worden verstrekt aan de raden van gemeenten. Dit is bepaald in artikel 17 van de gewijzigde Wgr. In een GR wordt daarom opgenomen op welke manier (keuzemogelijkheid) dit gebeurt.

3.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Bij elke GR waarbij een *openbaar lichaam* is ingesteld, bestaat de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Deze commissie heeft geen bevoegdheid tot het nemen van besluiten, maar kan advies geven over besluiten die het bestuur aan de commissie voor legt. In de gemeenschappelijke adviescommissie nemen raden plaats uit de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan de GR. De gemeenschappelijke adviescommissie is een verbinding tussen de raden en het bestuur van het openbaar lichaam omdat de besluitvorming van het algemeen bestuur vanuit de verschillende raden rechtstreeks kan worden beïnvloed. Daarnaast kan een gemeenschappelijke adviescommissie worden ingezet om zienswijzen van raden over bepaalde bestuursbesluiten voor te bereiden.

Als alle raden unaniem verzoeken om het instellen ervan dan is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam zelfs verplicht tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. In andere gevallen is het een keuze om hiervan gebruik te maken.[5]

Kort samengevat heeft de wetgever bepaald dat een gemeenschappelijke adviescommissie de volgende drie taken kan krijgen:

- Adviseren van het algemeen bestuur;
- De besluitvorming van de raden met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling voorbereiden;
- De raden van advies voorzien.

Indien het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie gewenst is, is het raadzaam om voorafgaand aan het instellen daarvan duidelijk aan te geven voor welke taken de gemeenschappelijke adviescommissie ingezet zal worden.

3.5. Evaluatie van een gemeenschappelijke regeling

Een GR moet bepalingen over de evaluatie van de regeling bevatten. Uit de wetsgeschiedenis van de wijziging van de Wgr volgt dat het verplicht is om in elke regeling *iets* op te nemen over evaluatie maar dat dit ook betekent dat mag worden opgenomen dat er geen evaluatie plaats zal vinden of dat er op voorhand geen afspraken over worden gemaakt. Wordt er niet verplicht geëvalueerd dan wordt dat opgenomen in de GR en hoeven er geen verdere keuzes gemaakt te worden. Wordt ervoor gekozen om *wel* te evalueren dan is het ook goed om na te denken over de frequentie en de termijn van de evaluatie en over de vraag of vastgelegd moet worden waarover de evaluatie in ieder geval dient te gaan. Door vast

[4] Dit wijkt af van de memorie van toelichting op de wetswijziging van de Wgr en is het resultaat van een (aangenomen) amendement van Bromet.

[5] Er kan natuurlijk ook gekozen worden voor een op een raadsadviescommissie gelijkende commissie, met dezelfde bedoeling en dezelfde taken, maar zonder de precieze voorwaarden van artikel 24a Wgr, in dat geval is sprake van een keuze voor het instellen er van.

te leggen waarover in ieder geval geëvalueerd wordt invloed uitgeoefend op de effectiviteit en het nut van een evaluatie van de GR.

3.6. Voorwaarden en gevolgen uittreding uit een GR

Alhoewel de verplichting al bestond om in alle GR-en (die voor onbepaalde tijd zijn getroffen) bepalingen op te nemen over de wijze waarop deelnemers kunnen uittreden, is het sinds de wetswijziging van 1 juli 2022 verplicht om deze bepalingen uit te breiden. Uit de bepaling moet in ieder geval duidelijk worden welke gevolgen uittreding heeft voor het vermogen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan de bestuursorganen deelnemen in de GR. Per regeling moet daarom worden opgenomen op welke wijze (qua proces en qua inhoud) wordt bepaald wat de gevolgen van de uittreding zijn en op welke manier het vermogen van de deelnemers wordt beïnvloed.

4. Varianten instrumenten met een keuze

Zoals hiervoor in paragraaf 3 vermeld, zijn er verschillende instrumenten waarbij een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van de intensiteit of de vorm waarin het instrument ingezet gaat worden. Deze keuze heeft gevolgen voor de manier waarop het in een GR wordt vastgelegd.

Van elk instrument bespreken kort wij de volgende varianten:

- **Variant 1**: specifiek
- **Variant 2**: dynamisch
- **Variant 3**: minimaal

4.1. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur

Variant 1:

> *In de GR expliciet vastleggen op welke besluiten (naast de wettelijk verplichte, zoals bijvoorbeeld de conceptbegroting) zienswijze gegeven moet worden.*

Te denken valt bijvoorbeeld aan de volgende besluiten: de voorlopige jaarrekening, een liquidatieplan, een beleidsprogramma of andere besluiten met een bepaalde impact of financieel belang. Per GR kan verschillen welke besluiten hiervoor in aanmerking komen. Belangrijk is dat een goed inzicht bestaat ten aanzien van de besluiten die het algemeen bestuur neemt. Alle besluiten die expliciet worden benoemd in de GR moeten verplicht ter zienswijze worden aangeboden. Voor alle besluiten die niet genoemd worden geldt dat deze natuurlijk ter zienswijze aan de raden voorgelegd *mogen* worden. Bedacht moet worden dat een veelvoud aan besluiten die verplicht ter zienswijze moeten worden voorgelegd, een efficiënte of snelle besluitvorming binnen het algemeen bestuur van een GR in de weg kunnen staan.

Variant 2:

> *In de GR bepalen dat alle besluiten die aanzienlijk politiek of financieel belang hebben door het algemeen bestuur ter zienswijze aan de raden moeten worden voorgelegd.*

In deze variant wordt niet in de GR vastgelegd welke besluiten precies worden voorgelegd maar dat dit ter beoordeling van het bestuur wordt gelaten. Aan het bestuur wordt de vrijheid gegeven om te bepalen in welke gevallen sprake is van een dusdanig politiek belang of financieel belang dat het nodig is het besluit voorafgaand aan de raden voor te leggen. In specifieke gevallen kan de keuze worden gemaakt een zienswijzeprocedure te hanteren zodat maatwerk mogelijk is.

Variant 3:

> *In de GR opnemen dat buiten de wettelijk verplichte, er geen aanvullende besluiten ter zienswijze aan de raden worden voorgelegd.*

In deze minimale variant wordt voldaan aan wat de wet vraagt. Er is namelijk bewust een afweging gemaakt ten aanzien van besluiten welke verplicht aan de raden ter zienswijze voorgelegd moeten worden. Dat naast de wettelijk verplichte geen andere besluiten ter zienswijze hoeven worden voorgelegd, betekent natuurlijk niet dat dit niet alsnog niet gedaan kan worden.

4.2. Participatie

Variant 1:

> *Specifiek in de GR benoemen bij welke besluiten participatie van belanghebbenden en ingezetenen plaats vindt en op welke manier.*

In de meest specifieke variant is in de GR opgenomen bij welke besluiten de participatie van belanghebbenden en ingezetenen ingezet gaat worden door het samenwerkingsverband. Dit vraagt om vooraf goed na te denken over de besluiten van het algemeen bestuur die hiervoor geschikt zijn en waar ingezetenen en belanghebbenden ook daadwerkelijk iets aan hebben om daar inspraak op te geven. Eenmaal vastgelegd in de GR borgt dit de verplichting om in de beschreven gevallen altijd een participatietraject toe te passen.

Variant 2:

> *Het algemeen bestuur laten besluiten (al dan niet na zienswijze) wanneer en op welke onderwerpen een bijeenkomst voor ingezetenen en belanghebbenden wordt gehouden.*

In deze dynamische variant wordt de verantwoordelijkheid voor het laten beslissen of gebruik wordt gemaakt van een participatietraject bij het algemeen bestuur gelegd. Hiermee hoeft niet vooraf een strak kader in de GR te worden vastgelegd. In de GR kan de verplichting worden opgenomen dat het algemeen bestuur de raden om zienswijze vraagt indien zij heeft besloten welke (type) besluiten voor participatie in aanmerking komen.

Variant 3:

> *In de GR opnemen dat ingezetenen en belanghebbenden inbreng kunnen hebben op de voorbereiding, uitvoeringen evaluatie van beleid via de gebruikelijke mogelijkheden bij de gemeenten waar de bestuursorganen van deelnemen aan de GR.*

In de minimale variant wordt aangesloten bij de participatietrajecten bij de gemeenten waarvan de bestuursorganen deelnemen aan de GR. In het geval een GR alleen gemandateerde bevoegdheden uitvoert van de deelnemende bestuursorganen, ligt het meer voor de hand ook voor participatie bij de gemeenten aan te sluiten, aangezien de bevoegdheden (en daarmee bijvoorbeeld het vaststellen van het beleid) bij de gemeentelijke bestuursorganen blijven liggen.

4.3. Informatieplicht

Variant 1:

> *In de GR expliciteren welke informatie in ieder geval op welke wijze gedeeld wordt en details (of eventuele aanvullingen) opnemen in een (door het algemeen bestuur) vast te stellen informatieprotocol.*

In deze variant is in de GR opgenomen welke informatie op welke manier toegestuurd wordt aan de colleges en raden van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan de GR. Door dit in de GR op te nemen is sprake van een borging van de procedures.

Variant 2:

> *In de GR vastleggen dat het algemeen bestuur in een informatieprotocol vastlegt welke informatie op welke wijze wordt gedeeld (al dan niet met zienswijze voorafgaand aan het vaststellen van het informatieprotocol).*

Deze variant creëert meer flexibiliteit omdat het algemeen bestuur in een apart informatieprotocol vastlegt op welke wijze informatie wordt gedeeld. In de GR kan dan (indien wenselijk) de verplichting opgenomen worden dat voordat het informatieprotocol wordt vastgesteld door het algemeen bestuur, deze ter zienswijze wordt voorgelegd aan de raden. Daarmee wordt gegarandeerd dat de raden invloed kunnen uitoefenen op het informatieprotocol zodat op die manier kan worden geborgd dat het aan de minimaal wenselijke voorwaarden voldoet. Het wijzigen van een informatieprotocol is dan eenvoudiger dan in variant 1 omdat er geen GR-wijziging voor nodig is.

Variant 3:

Er wordt volstaan met de algemene bepaling dat het bestuur (algemeen en dagelijks) gevraagd en ongevraagd aan de raden alle inlichtingen verstrekt door toezending die nodig zijn voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid.

Dit is de wettelijke minimale variant. Uiteraard moeten de besturen daarbij voldoen aan de eisen die de wet, bijvoorbeeld de Wet open overheid, stelt aan de verplichting tot het delen van informatie.

4.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Variant 1:

Per GR bepalen of een gemeenschappelijke raadsadviescommissie gewenst is en in de GR expliciteren wat het doel is en de wijze waarop de raadsadviescommissie ingezet wordt.

In de meest uitgebreide variant wordt in de GR opgenomen bij welke GR sprake is van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie. Dit kan bij elke GR een aparte afweging zijn. Door in de GR vast te leggen dat sprake is van een gemeenschappelijke adviescommissie, is de aanwezigheid er van geborgd. Overigens is het niet verplicht dit in de GR op te nemen. Als in de GR geen bepaling wordt opgenomen over de instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie, kan deze alsnog altijd worden ingesteld. Indien er voor wordt gekozen nog niet direct een gemeenschappelijke raadsadviescommissie in te stellen, kunnen de raden altijd unaniem verzoeken om de instelling er van. In dat geval is het algemeen bestuur ook verplicht daaraan gehoor te geven en een dergelijke commissie in het leven te roepen.

Variant 2:

Eén regionale raadsadviescommissie voor meerdere GR-en formeren (alle vijf, een selectie daarvan of mogelijk nog voor andere GR-en).

Deze variant biedt als voordeel ten opzichte van variant 1 dat dezelfde commissie voor verschillende GR-en dienst doet als raadsadviescommissie. Daarmee wordt voorkomen dat een veelvoud aan commissies ontstaat en kan efficiënter gewerkt worden. Dit vraagt wel een goede regionale afstemming en is eenvoudiger als er veel overeenkomst is in de deelnemers van de GR-en waarvoor de betreffende regionale raadsadviescommissie wordt ingesteld. Overigens vergt deze wijze dat de gemeenschappelijke adviescommissie niet in de GR zelf wordt vastgelegd, aangezien het niet mogelijk is in de betreffende GR-en vast te leggen dat een raadsadviescommissie ziet op meerdere GR-en.

Variant 3:

Huidige situatie laten voortbestaan (het behouden van de huidige agendacommissies bij de MGR en de Groene Metropoolregio). Eventueel kan als variant hierop een wijziging van de agendacommissies in een gemeenschappelijke adviescommissie worden overwogen.

De minimale variant is de huidige situatie laten voortbestaan, te weten dat er een agendacommissie is bij twee van de GR-en en dat voor de overige GR-en geen raadsadviescommissie wordt ingesteld. Een variant hierop is dat wordt overwogen om de agendacommissies om te zetten in een raadsadviescommissie.

4.5. Evaluatie

Variant 1:

In de GR een vaste cyclus van evaluatie opnemen (passend bij de cyclus van de betreffende GR) waarbij ook wordt vastgelegd op welke punten in ieder geval geëvalueerd wordt.

Door in de GR een vaste cyclisch van evaluatie vast te leggen wordt geborgd dat in een vast ritme de GR op vooraf bepaalden tijdstippen en onderdelen wordt geëvalueerd. Dit zorgt er voor dat evaluatie geen toevalligheid is of ongemerkt jaren niet uitgevoerd wordt.

Variant 2:

Opnemen in de GR dat op verzoek van één of meer van de deelnemers evaluatie gestart kan worden en dat het algemeen bestuur beslist over het wel of niet en over de onderzoeksopdracht. Ook kan een maximum worden opgenomen, bijvoorbeeld maximaal eens in de drie jaar, of eens in de vijf

jaar. Eventueel kan worden opgenomen dat het besluit om wel of niet te evalueren of de onderzoeksopdracht ter zienswijze aan de raden wordt voorgelegd.

Deze variant geeft meer flexibiliteit omdat naar behoefte van de deelnemers geëvalueerd wordt. Op momenten dat samenwerking goed loopt en er weinig vragen zijn over de wijze van samenwerking en het nut en de efficiëntie er van, kan het prettig zijn om niet aan een verplichte evaluatie vast te zitten. Anderzijds, als er behoefte is dan kan daarom verzocht worden. Om het gevaar van een teveel aan evaluatieverzoeken te voorkomen, kan een maximum per tijdsvak worden opgenomen. Daarnaast kan ervoor gekozen worden het algemeen bestuur de vrijheid te geven om op een binnengekomen evaluatieverzoek te beslissen, of over de onderzoeksopdracht te beslissen. Mochten de raden meer invloed willen hebben op de afweging die gemaakt wordt door het algemeen bestuur dan kan worden opgenomen dat het besluit van het algemeen bestuur vooraf ter zienswijze voorgelegd moet worden aan de raden.

Variant 3:

In de GR opnemen dat op voorhand geen afspraken gemaakt worden over evaluatie.

Naar behoefte van de deelnemers kan een evaluatie worden gestart, echter zijn hiervoor geen nadere kaders in de GR opgenomen. Voor deze variant kan worden gekozen als bijvoorbeeld in de afgelopen jaren de samenwerking binnen de GR goed is verlopen en inzicht is en wordt geboden over de wijze van samenwerking binnen de GR.

4.6. Uittreding

Variant 1:

In de GR alle afspraken precies vastleggen, waarbij zowel het proces als de wijze van het bepalen van de uittreedsom in de GR wordt vastgelegd.

Deze variant heeft als voordeel dat op voorhand volstrekt duidelijk is welk proces en welke voorwaarden voor uittreding gelden. Als nadeel kan genoemd worden dat het, ook indien een eventuele uittredende partij en alle overige deelnemers van mening zijn dat in een specifiek geval afgeweken dient te worden, van deze regels niet afgeweken kan worden. Bij voortschrijdend inzicht en een wens tot aanpassing van hetzij proces hetzij de wijze van berekening is het noodzakelijk om de GR te wijzigen om veranderingen aan te brengen.

Variant 2:

In de GR de procedure en de wijze van het bepalen van de uittreedsom vastleggen, tenzij het algemeen bestuur bij unanimiteit bepaalt dat afgeweken wordt van de betreffende uittreedregeling, waarbij het unanieme besluit van het algemeen bestuur eventueel ook ter zienswijze aan de raden voorgelegd dient te worden.

Deze variant biedt de vrijheid om in voorkomende gevallen en als alle deelnemers (inclusief de uittreder) het eens zijn om af te wijken van een uitgebreide en in de regeling vastgelegde uittredingsprocedure.

Variant 3:

In de GR opnemen welke kaders in ieder geval gelden voor het proces en voor de bepaling van de uittreedsom en op basis van die kaders het algemeen bestuur een uittredingsrichtlijn laten vaststellen, eventueel nadat deze uittredingsrichtlijn aan de raden ter zienswijze is voorgelegd.

Deze variant biedt de mogelijkheid aan het algemeen bestuur om, binnen de gestelde kaders, zelf uitvoering te geven aan de uittreding. Dit is gunstig voor de gevallen dat een wijziging van bepaalde onderdelen binnen de uittredingsregeling aangepast kunnen worden zonder dat daarvoor een GR-wijziging benodigd is, maar waarbij wel duidelijk is welke kaders in ieder geval gelden voor de uittredingsrichtlijn.

5. Samenhang van de instrumenten

Van de nieuwe instrumenten waarbij een keuze gemaakt kan worden zijn er twee die minder direct raakvlak hebben met de andere instrumenten. Dit betreft de voorwaarden voor uittreding en de evaluatie van het samenwerkingsverband.

Tussen de instrumenten van gemeenschappelijke adviescommissie, burgerparticipatie, zienswijze op bestuursbesluiten, actieve informatieplicht en de termijnen genoemd in de GR is sprake van samenhang, omdat zij allen direct raken aan legitimiteit. Echter een combinatie van alle instrumenten, leidt niet per definitie tot meer grip of inzicht. Het onderkennen van onderlinge samenhang is belangrijk om ervoor te zorgen dat de instrumenten effectief zijn (meer grip en inzicht voor raden) en ook efficiënt (bijdragen aan een doelrealisatie door het samenwerkingsverband, binnen zijn begroting).

Adviescommissie, zienswijze op bestuursbesluiten en actieve informatieplicht raken de bevoegdheden van raden. Burgerparticipatie ziet juist op de inbreng van burgers. Stel dat voor een samenwerkingsverband wordt gekozen voor burgerparticipatie en zienswijzen op besluiten door raden. Het kan dan zo zijn dat de burgers en de raden in een bepaald dossier andere opvattingen hebben. Voor een dergelijke situatie moet dan een oplossing worden gevonden. Men zou ook kunnen stellen dat een goede afweging moet worden gemaakt of er gelet op de taak van het samenwerkingsverbanden beter een keuze voor zienswijze óf voor burgerparticipatie gemaakt kan worden.

Het vragen en geven van zienswijze op besluiten geeft voor de raden inzicht in de besluitvorming binnen het samenwerkingsverband en daarnaast ook de mogelijkheid tot de beïnvloeding ervan. Om te voorkomen dat bij samenwerkingsverbanden waaraan veel deelnemers deelnemen, er allemaal verschillende zienswijzen komen die het voor het bestuur lastig maken goede afwegingen te maken of het tijdrovend maken om gemotiveerd aan te geven wat er met de zienswijzen wordt gedaan, kan ervoor gekozen worden om raden te helpen zienswijzen te formuleren door een gemeenschappelijke adviescommissie in te zetten. Deze kan dan de taak krijgen om als verbinding te werken tussen de raden van de gemeenten waarvan colleges deelnemen aan de GR en zodoende zorgen voor een regionale afstemming. Overigens is het altijd aan de raden zelf om te bepalen op welke wijze zij omgaan met een verzoek tot zienswijze.

Als de inzet van een gemeenschappelijke raadscommissie veel capaciteit vraagt van de raden, dan kan ervoor gekozen worden om het aantal besluiten of onderwerpen waarop zienswijze wordt gevraagd beperkt te houden, zodat de aandacht kan gaan naar de belangrijkste onderwerpen (waar ook de gemeenschappelijke adviescommissie voor ingezet kan worden). Anderzijds kan het niet instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie ook tot gevolg hebben dat sprake kan zijn van een groter aantal besluiten van het bestuur waarop de raden zienswijzen kunnen geven.

Andersom zou een afweging kunnen zijn dat indien de raden toch een gezamenlijke adviescommissie instellen, de extra zienswijzen boven op de wettelijk verplichte niet nodig zijn. Immers de leden van de adviescommissie kunnen hun eigen raden raadplegen en dan binnen de adviescommissie adviseren overeenkomstig de ‘zienswijze’ in hun raad.

Ook de actieve informatieplicht en de zienswijze hebben samenhang. Indien bepaalde besluiten van het bestuur van het samenwerkingsverband voor zienswijze worden voorgelegd, komt daar ook achtergrondinformatie bij kijken. Een aanvullende actieve informatieplicht heeft dan mogelijk niet meer veel toegevoegde waarde. Indien om moverende redenen niet voor zienswijzen wordt gekozen[6] dan kan de actieve informatieplicht juist ervoor zorgen dat raden grip houden op het reilen en zeilen van het samenwerkingsverband.

Er zal een evenwicht gevonden moeten worden tussen het aanleveren van informatie, het vragen van zienswijzen, het inzetten van een gemeenschappelijke adviescommissie, burgerparticipatie en de mogelijkheid tot efficiënt en effectief besturen door het (algemeen en dagelijks) bestuur van een GR. Capaciteit van de samenwerkingsorganisatie en de eigen organisatie moet daarbij in ogenschouw genomen worden. Belangrijk is daarbij dus een afweging op effectiviteit van het instrument en efficiency gelet op taak en doel van het samenwerkingsverband.

Bijlagen:

In bijlage 1-5 zetten wij van de vijf GR-en op een rij wat de opgave is per samenwerkingsverband en hoe de onderdelen geregeld zijn waar de nieuwe instrumenten op zien.[7] In bijlage 6 bespreken wij kort de instrumenten die sowieso gelden en waar geen verdere keuze in te maken valt.

1. MGR

1.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband

MGR is een samenwerking tussen 6 colleges en raden in de regio Rijk van Nijmegen. Aan MGR zijn geen bevoegdheden overgedragen, met uitzondering van de bevoegdheid om de re-integratieverordening en de daarop gebaseerde beleidsregels vast te stellen. De uitvoerende werkzaamheden binnen de module WBRN worden verricht onder mandaat van de deelnemende colleges. De MGR bestaat uit twee modules: WBRN (WerkBedrijf) en IRVN waarbij WBRN beschouwd kan worden als beleidsrijk en IRVN als beleidsarm.

1.2. Hoe is het nu geregeld?

1.2.1. Zienswijze

In de GR zijn, naast de wettelijk verplichte, geen besluiten opgenomen waarover een zienswijze wordt gevraagd. is niet vastgelegd dat een zienswijze wordt gevraagd op de voorlopige jaarrekening en de kadernota. In de praktijk wordt over de voorlopige jaarrekening en de kadernota wel zienswijze gevraagd. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het informatieprotocol.

1.2.2. Participatie

In de GR is niets opgenomen over participatie. De participatie verloopt nu via de lijn van de gemeenten, zoals de inspreekmogelijkheid bij raden en via de lijn van de kandidatenraad. Dit geldt met name voor het WerkBedrijf.

1.2.3. Informatieplicht

In de artikelen 17 en 18 van de regeling is bepaald dat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen geven aan de gemeenteraden die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. In het informatieprotocol zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt.

1.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Op dit moment is er een agendacommissie ingesteld die als adviescommissie in de zin van artikel 24 Wgr kwalificeert.

1.2.5. Evaluatie

In de GR is op dit moment niets opgenomen over evaluatie.

1.2.6. Uittreding

In de GR is vastgesteld dat elke deelnemer kan besluiten tot uittreding. Na het besluit tot uittreding geldt een termijn van minimaal één jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen. Aan de uittreding kunnen door het AB voorwaarden worden gesteld. Een nadere uittredingsregeling is door het AB van de MGR vastgesteld, deze is dus niet in de GR opgenomen.

1.2.7. Termijnen

In de GR zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen zoals die voor de wijziging van de Wgr golden.

[7] Hierbij is gebruik gemaakt van de informatie die vanuit de verschillende samenwerkingsverbanden aan ons is toegestuurd.

2. GMR

2.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband

GMR is een samenwerking tussen 18 colleges van B&W. Aan GMR is slechts één bevoegdheid overgedragen, namelijk de bevoegdheid van de afzonderlijke colleges om een subsidie te verstrekken aan de Stichting The Economic Board. De samenwerking is uitvoeringsgericht op het gebied van een aantal complexe regionale opgaven. De GMR neemt geen inhoudelijke beleidsbeslissingen, die worden bij de deelnemers zelf genomen.

2.2. Hoe is het nu geregeld?

2.2.1. Zienswijze

In de GR van GMR is expliciet bepaald dat, naast de wettelijke verplichte, er (in ieder geval) zienswijzen worden gevraagd over de voorlopige jaarrekening en een liquidatieplan door het dagelijks bestuur.

2.2.2. Participatie

In het reglement van orde van het algemeen bestuur is spreekrecht geregeld voor personen die vergaderingen van het AB bijwonen. In de GR is verder niets vastgelegd.

2.2.3. Informatieplicht

De regeling geeft niet aan op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt. Wel is er een reglement over de informatievoorziening ten aanzien van de GMR.

2.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

De GMR heeft al een regioagendacommissie. Deze is op verzoek van de raden ingesteld door het algemeen bestuur. De grondslag voor deze commissie is artikel 24 van de Wgr. De regioagendacommissie heeft zelf haar werkwijze, bevoegdheden en samenstelling vastgesteld in een reglement van orde. Het reglement van orde is goedgekeurd door het algemeen bestuur. De leden van de regioagendacommissie ontvangen geen vergoeding.

2.2.5. Evaluatie

In de GR van GMR staat in artikel 36 opgenomen: " Het algemeen bestuur draagt zorg voor de evaluatie van het algemeen functioneren en de werkwijze van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aan het begin van het kalenderjaar waarin algemene raadsverkiezingen in de gemeenten plaatsvinden."

2.2.6. Uittreding

De GMR kent al een uittredingsregeling 'Richtlijnen uittreding Gemeenschappelijke regeling Arnhem-Nijmegen', deze is echter niet in de GR opgenomen. De uittredingsregeling omschrijft uitvoerig het proces dat wordt gevolgd, het betrekken van een onafhankelijke deskundige bij het in kaart brengen van de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties, het vaststellen van de hoogte van de uitredingskosten en het ter toetsing voorleggen van de hoogte en wijze van berekening van de uittredingskosten aan een accountant. Daarnaast omschrijft de uittredingsregeling uitgebreid op welke wijze de hoogte van de uittredingskosten worden bepaald en welke kosten toerekenbaar zijn aan de uittredende gemeente.

2.2.7. Termijnen

In de GR zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen zoals die voor de wijziging van de Wgr golden.

3. VRGZ

3.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband

De VRGZ) is een samenwerking tussen 13 colleges van B&W. Aan het openbaar lichaam zijn verschillende bevoegdheden overgedragen. Deze staan vermeld in artikel 5 van de regeling. Deze zien m.n. op brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, ambulancezorg, het voorzien in de meldkamerfunctie en sociale veiligheid.

3.2. Hoe is het nu geregeld?

3.2.1. Zienswijze

De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu nog alleen voor de begrotingsprocedure (wettelijke verplichting). Er zijn geen andere besluiten genoemd in de GR waarvoor zienswijze aan de raden moet worden gevraagd.

3.2.2. Participatie

Op dit moment is er in de GR niets geregeld ten aanzien van participatie van ingezetenen en belanghebbenden.

3.2.3. Informatieplicht

De regeling geeft op dit moment niet aan op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt.

3.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Op dit moment is er geen sprake van een adviescommissie of een agendacommissie bij de VRGZ.

3.2.5. Evaluatie

Op dit moment is er in de GR niets opgenomen over evaluatie.

3.2.6. Uittreding

In de GR van VRGZ is in artikel 36 opgenomen dat uittreding slechts mogelijk is na wijziging van de verdeling van gemeenten in veiligheidsregio's, voortvloeiend uit de wet- en regelgeving. Daarnaast kan het AB de gevolgen van de uittreding regelen en voorwaarden verbinden aan de uittreding.

3.2.7. Termijnen

In de GR zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen zoals die voor de wijziging van de Wgr golden.

4. GGD

4.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband

De GGD is samenwerking tussen 13 colleges van B&W. Aan de GGD zijn verschillende taken opgedragen (artikel 5). Dat zijn:

1. taken die in de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD:
   a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;
   b. infectieziektebestrijding;
   c. technische hygiënezorg;
   d. medische milieukunde;
   e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);
   f. ouderengezondheidszorg;
   g. gezondheidsbevordering en leefstijl;
   h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;
   i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.

2. Taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die op grond van beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten zijn opgedragen aan de GGD:
   a. reizigersadvisering en vaccinaties;
   b. openbare geestelijke gezondheidszorg;
   c. forensische geneeskunde;
   d. het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling;
   e. toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015;
   f. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub a tot en met d van de Wpg);
   advisering in het kader van toegang tot beschermd wonen;

3. Op verzoek van de één of meerdere gemeenten of derden facultatieve taken.

4.2. Hoe is het nu geregeld?

4.2.1. Zienswijze

Behalve de wettelijk verplichte, zijn er geen andere bepalingen opgenomen over het vragen van zienswijzen op besluiten van het bestuur.

4.2.2. Participatie

Op dit moment is niets in de GR opgenomen over participatie.

4.2.3. Informatieplicht

Op dit moment is niet in de GR vastgelegd op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt.

4.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Op dit moment is er geen agendacommissie of een adviescommissie ingesteld bij de GGD.

4.2.5. Evaluatie

Op dit moment is er geen bepaling in de GR opgenomen die ziet op evaluatie.

4.2.6. Uittreding

Bij deze samenwerking is in artikel 35 lid 1 van de huidige regeling opgenomen dat uittreding slechts mogelijk is na wijziging van de verdeling van gemeenten in GGD en veiligheidsregio's, als bedoeld in de wet- en regelgeving (de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Veiligheidsregio's). Daarnaast kan het AB de gevolgen van de uittreding regelen en voorwaarden verbinden aan de uittreding (artikel 35 lid 2).

4.2.7. Termijnen

In de GR zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen zoals die voor de wijziging van de Wgr golden.

5. ODRN

5.1. Korte beschrijving van het samenwerkingsverband

De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Nijmegen (verder de regeling) is samenwerking tussen 6 colleges van B&W en het college GS van de provincie Gelderland. Aan het openbaar lichaam (verder de ODRN) zijn geen bevoegdheden overgedragen. Zij verrichten werkzaamheden onder mandaat van de deelnemende colleges. De samenwerking is voor wat betreft de basistaken verplicht. De samenwerking is beleidsarm en uitvoeringsgericht.

5.2. Hoe is het nu geregeld?

5.2.1. Zienswijze

Naast de wettelijk verplichte besluiten die voorgelegd moeten worden is in de regeling niet vastgelegd dat een zienswijze wordt gevraagd op de voorlopige jaarrekening en de kadernota. In de praktijk wordt deze zienswijze wel gevraagd.

5.2.2. Participatie

Er is nu geen sprake van participatie noch inspreekrecht. Ten aanzien van participatie is nog niets in de GR opgenomen.

5.2.3. Informatieplicht

In artikel 23 van de regeling is bepaald dat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen geven aan de gemeenteraden die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.

Er zijn geen afspraken gemaakt over de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt.

5.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Op dit moment is er geen adviescommissie of agendacommissie ingesteld.

5.2.5. Evaluatie

Voor ODRN is nu nog geen bepaling in de GR opgenomen over evaluatie.

5.2.6. Uittreding

In de GR is vastgesteld dat elke deelnemer kan besluiten tot uittreding. Maar niet eerder dan vijf jaar na oprichting.[8] Na het besluit tot uittreding geldt een termijn van minimaal één jaar, waarbij de uittreding effectief wordt per 1 januari. Uittreding is alleen mogelijk als de uittredende gemeente overeenstemming krijgt over de resterende financiële verplichtingen. Hiervoor moet met vaststellingsovereenkomst worden gesloten. Het AB beslist over de vaststellingsovereenkomst met een verzwaarde stemverhouding (2/3 meerderheid). Het dagelijks bestuur ziet toe op de uittreding en het voldoen van de financiële verplichtingen.

5.2.7. Termijnen

In de GR zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen zoals die voor de wijziging van de Wgr golden.

6. Instrumenten wettelijk bepaald (zonder keuze)

In deze paragraaf bespreken wij kort de wettelijk bepaalde instrumenten die onverkort gelden. Daarbij bestaat er geen keuzemogelijkheid voor de deelnemers aan een GR ten aanzien van de wijze of en hoe het instrument wordt ingezet. Deze

6.1.1. Gewijzigde procedure totstandkoming GR wijziging

Een eerste belangrijke wijziging ziet op het proces tot de totstandkoming van GR, waaronder ook een wijziging van een GR wordt verstaan. Bij alle GR-en waar raden niet aan deelnemen, is het vanaf 1 juli 2022 verplicht om zienswijze over de concept-(gewijzigde) regeling te vragen aan de raden. Pas nadat gemotiveerd op deze zienswijzen is gereageerd en aanpassingen in een concept-GR zijn doorgevoerd, kan aan de raden toestemming worden gevraagd voor het aangaan of wijzigen van een GR. Deze procedurewijziging heeft direct invloed op de wijziging van alle GR-en in de regio Rivierenland die vanwege de gewijzigde Wgr worden aangepast.

6.1.2. Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting

Al jaren is in de Wgr de verplichting opgenomen dat raden hun zienswijze op de begroting kunnen geven. Nieuw is dat nadat de raden in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze op de begroting te geven, het

[8] Omdat de regeling inmiddels langer dan vijf jaar bestaat, is deze toevoeging achterhaald en kan deze worden geschrapt.

dagelijks bestuur gemotiveerd moet reageren op de binnen gekomen zienswijzen en moet aangeven welke conclusies het aan de zienswijzen verbindt.[9]

6.1.3. Aanpassing termijnen begrotingscyclus

Wat betreft de gewijzigde termijnen geldt dat deze vanaf 1 juli 2022 in werking zijn getreden. Omdat het uiterste termijnen betreft, behoeft hier in beginsel geen keuze te worden gemaakt. Het doel van de wijziging van deze termijnen is dat het voor gemeenten eenvoudiger moet zijn om de P&C-cyclus van een GR af te stemmen op de P&C-cyclus van de gemeentelijke organisatie.

Handeling	Uiterste datum voor 1-7-2022	Uiterste datum na 1-7-2022
Dagelijks bestuur zendt **algemene financiële en beleidsmatige uitgangspunten** aan raden (art. 34b Wgr)	15 april Y-1	30 april Y-1
Dagelijks bestuur zendt **ontwerpbegroting** aan raden (art. 35 lid 1 Wgr)	8 weken voor aanbieding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbieding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen **zienswijzen** indienen bij het dagelijks bestuur (art. 35 lid 3 Wgr)	8 weken na aanbieding door dagelijks bestuur	12 weken na aanbieding door dagelijks bestuur
Algemeen bestuur stelt **begroting** vast (art. 34 lid 1 Wgr)	Y-1 (datum niet nader bepaald)	Y-1 (datum niet nader bepaald)
Dagelijks bestuur zendt vastgestelde **begroting** aan gedeputeerde staten (art. 34 lid 2 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 1 augustus Y-1	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 september Y-1
Dagelijks bestuur zendt **voorlopige jaarrekening** naar gemeenteraden (art. 34b Wgr)	15 april Y+1	30 april Y+1
Algemeen bestuur stelt **jaarrekening** vast (art. 34 lid 3 Wgr)	Y+1 (datum niet nader bepaald)	Y+1 (datum niet nader bepaald)
Dagelijks bestuur zendt **vastgestelde jaarrekening** aan gedeputeerde staten (art. 34 lid 4 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli Y+1	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli Y+1

Alhoewel de wettelijke (uiterste) termijnen gewoon gelden, kan er natuurlijk alsnog voor gekozen worden om de termijnen op verschillende manieren in een GR op te nemen. Dit kan op de volgende twee manieren:

Variant 1:

> *In de GR de uiterste wettelijke termijnen opnemen. Dit kan door hetzij de nieuwe data in de GR op te nemen, hetzij door een verwijzing te maken naar de wettelijke bepaling in de Wgr.*

De uiterste wettelijke termijnen gelden sowieso, of ze nu in de GR genoemd worden of niet. In veel gevallen wordt er voor gekozen deze termijn ook in de GR op te nemen. Voor de leesbaarheid van de regeling kan het handig zijn deze termijnen gewoon op te nemen in de GR. Om het dynamisch te maken

[9] Formeel is een schriftelijke reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijze niet verplicht, echter de colleges dienen goedkeuring op het treffen/wijzigen van de GR te vragen aan hun raden. Zoals ook in de memorie van toelichting is vermeld kunnen de raden, op het moment dat niets met de zienswijzen is gedaan of onvoldoende duidelijk is wat met de zienswijzen is gedaan, toestemming voor het treffen/wijzigen van de GR onthouden. Op enig moment moet dus in ieder geval gemotiveerd te worden gereageerd op ingekomen zienswijzen.

kan er verwezen worden naar de wettelijke bepaling. In het geval de wet dan wijzigt, wijzigen de termijnen in de GR automatisch mee.

Variant 2:

> *In de GR expliciet andere dan de wettelijke uiterste termijnen opnemen. Dat kunnen dus de huidige 'oude' termijnen zijn, of alternatieve termijnen die passen binnen de uiterste wettelijke termijnen.*

Afwijken van de uiterste wettelijke termijnen mag altijd. Dat wil zeggen: zolang dit binnen de ruimte gebeurt die de Wgr biedt. Ook als in de GR de uiterste wettelijke termijnen zijn opgenomen, kunnen er in de praktijk afwijkende tijdschema's worden gehanteerd voor de P&C-cyclus. In sommige gevallen biedt het comfort als die afwijkende termijnen ook zijn vastgelegd in de GR. Dat maakt ze concreet, helder en afdwingbaar. Anderzijds biedt het daarmee wellicht wat minder flexibiliteit. Afhankelijk van de behoefte tot het hebben van een mogelijkheid om af te wijken, kan gekozen worden tussen variant 1 en variant 2.

6.1.4. Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn

Bij GR-en waaraan raden niet deelnemen, kan een raad gezamenlijk met andere raden onderzoek doen naar het gevoerde bestuur van een GR. Dat gebeurt door het gezamenlijk instellen van een onderzoekscommissie. Een dergelijk onderzoek wordt gedaan op voorstel van één van de vertegenwoordigende bestuursorganen van de deelnemers aan een GR.

6.1.5. Uitbreiding bevoegdheid rekenkamers

In de Wgr is nu expliciet opgenomen dat rekenkamers ook onderzoek mogen doen naar het gevoerde bestuur van een GR als een van de bestuursorganen van de eigen gemeente deelneemt aan een GR. De betreffende rekenkamer moet op dat moment wel de rekenkamers van de andere gemeenten, waarvan een bestuursorgaan deelneemt in de GR waar het onderzoek wordt uitgevoerd, op de hoogte stellen.